

Suvestinė redakcija nuo 2012-12-07 iki 2014-02-03

Isakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [87-3757](#), i. k. 102301MISAK00000441

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO

**Į S A K Y M A S
DĖL DIEVENIŠKIŲ ISTORINIO REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTO
PATVIRTINIMO**

2002 m. rugpjūčio 10 d. Nr. 441
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 5 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#)) 1.2 punktu,

1. T v i r t i n u Dieveniškų istorinio regioninio parko apsaugos reglamentą (pridedama).
2. Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje v a d o v a u t i s reikšminiais žodžiais: „saugomos teritorijos“, „valdymo sistema“.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m.
rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 441

(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m.
sausio 31 d. įsakymo Nr. D1-93 redakcija)

DIEVENIŠKIŲ ISTORINIO REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTAS**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Dieveniškų istorinio regioninio parko apsaugos reglamentas (toliau – Reglamentas) – nustato specialius Dieveniškų istorinio regioninio parko teritorijų planavimo, statinių projektavimo ir statybos jo teritorijoje reikalavimus bei apsaugos, tvarkymo ir naudojimo ypatumus.

2. Veiklą Dieveniškų istoriniame regioniniame parke (toliau – Istorinis regioninis parkas) reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų (Žin., 1993, Nr. 623-1188; 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)), Lietuvos Respublikos miškų (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Lietuvos Respublikos vandens (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Lietuvos Respublikos statybos (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)), Lietuvos Respublikos turizmo (Žin., 1998, Nr. [32-852](#); 2002, Nr. [123-5507](#)), Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais (Žin., 2000, Nr. [92-2883](#)) įstatymai, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)), Dieveniškų istorinio regioninio parko nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 490 (Žin., 1999, Nr. [39-1227](#)), statybos techniniai reglamentai, šis Reglamentas, kiti teisės aktai bei apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų Istoriniame regioniniame parke, konkrečių žemės, miško bei vandens telkinio naudojimo sąlygų nustatymo, Dieveniškų istorinio regioninio parko ir jo zonų ribų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. lapkričio 7 d. nutarimu Nr. 1309 (Žin., 2001, Nr. [95-3352](#)), Dieveniškų istorinio regioninio parko tvarkymo planas, patvirtintas aplinkos ministro 2005 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. D1-189 (Žin., 2005, Nr. [50-1672](#)), regioninio parko dalių specialieji ar detalieji planai, gamtotvarkos ir paveldotvarkos planai, bendrieji planai.

3. Kultūros paveldo objektams (nekilnojamosioms kultūros vertybėms), esantiems Istoriniame regioniniame parke, priežiūros, tvarkymo ir naudojimo sąlygas nustato kultūros paveldo objektų (nekilnojamųjų kultūros vertybių) apsaugos reglamentai ir/ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentai.

4. Gamtos paveldo objektai (saugomi gamtiniai kraštovaizdžio objektai) ir jų teritorijos tvarkomos remiantis Saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrųjų įstatymu (Žin., 1997, Nr. [108-2727](#); 2001, Nr. 110-3987), Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis bei Gamtos paveldo objektų nuostatais, patvirtintais 2005 m. balandžio 19 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-214, (Žin., 2005, Nr. [58-2026](#)), pagal šių objektų gamtotvarkos projektus.

5. Atskiros Istorinio regioninio parko dalys yra įtrauktos į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų (toliau – BAST) atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. D1-302 (Žin., 2005, Nr. [105-3908](#)).

Veiklą šiose teritorijose reglamentuoja, apsaugos ir tvarkymo režimą nustato Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 (Žin., 2004, Nr. [41-1335](#)), kiti įstatymai bei teisės aktai, taip pat šis Reglamentas. Planų, programų ir ūkinės veiklos projektų įgyvendinimo poveikis vietovėms, atitinkančioms BAST atrankos kriterijus,

vertinamas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (Žin., 1996, Nr. [82-1965](#); 2005, Nr. 84-3105) ir Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 (Žin., 2004, Nr. [130-4650](#)), nustatyta tvarka.

6. Reglamente vartojamos sąvokos:

Apžvalgos aikštelė (regykla) – vieta, skirta stebėti atsiveriančią panoramą, kurioje gali būti įrengti mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, apžvalgos bokštas. Joje gali būti įrengti stebėjimui pritaikyti įrenginiai (žiūronai, teleskopai).

Atokvėpio vieta – trumpalaikiam poilsiui be nakvynės skirta teritorija greta pažintinių takų, rekreacinio prioriteto zonose ir kitose vietose. Joje įrengiami miško baldai, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai ar įrenginiai (skydai, stendai, nuorodos).

Buvusi sodyba – sodyba, kurios buvimo faktas įrodytas teismo sprendimu arba kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų, arba kai sodyba pažymėta vietovės ar kituose planuose.

Istoriškai susiformavęs kultūrinis kraštovaizdis (ties kaimiškasis, ties miestietiškasis) – tai kryptingai formuotas, tenkinantis biologinius, psichologinius (informacinius, estetinius), socialinius, ergonominius (tinkamumo veiklai), ekonominius, gyvenamosios, darbo ir/ar poilsio aplinkos kokybės poreikius, kraštovaizdis.

Kraštovaizdžio estetinė vertė – bendraisiais estetikos kriterijais išreiškiamas natūraliai susiformavusio ir natūralų pobūdį išlaikiusio ar žmogaus veiklos sukurto ir jo sambūvį su aplinka atspindinčio kraštovaizdžio apibūdinimas.

Lankomi objektai – skirti ir/ar pritaikyti lankymui paveldo objektai ir kiti saviti kraštovaizdžio kompleksai bei objektai, apžvalgos aikštelės (regyklos) bei kiti visuomenės poreikiams skirti objektai.

Mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai – paprastų konstrukcijų statiniai: atraminės sienutės, tvorelės, šviestuvai, lauko baldai, pavėsinės, stoginės, laiptai, lieptai, tilteliai, dekoratyvinės skulptūros, informacijai skirti statiniai ar įrenginiai (skydai, stendai, nuorodos), informaciniai ženklai bei riboženkliai bei kiti teritorijos vieningo stiliaus tvarkymo bei puošybos statiniai.

Pažintinis takas – takas, skirtas pėstiesiems, bevariklio transporto priemonių naudotojams ar žirginiam turizmui, įrengtas siekiant sudaryti sąlygas susipažinti (aplankyti) su gamtos ir/ar kultūros paveldo objektais, savitais regionais bei reiškiniams, turintis informacijai skirtų mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių.

Poilsio vietė – laikinai apsistoti be nakvynės skirta teritorija, kurioje gali būti įrengiami lauko baldai, pavėsinės, persirengimo kabinos, laužavietės, tualetas, kiti mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, automobilių stovėjimo ir sporto aikštelės. Joje turi būti sudarytos sąlygos lankytojų higienos poreikiams tenkinti bei buitiniams atliekoms surinkti.

Rekreaciniai statiniai – poilsio (žaidimo) aikštelės, regyklos, apžvalgos bokštai, medžiotojų bokšteliai, pavėsinės, pažintiniai takai su informacijai skirtais statiniais, miestų, miestelių aikščių, parkų, skverų ir kitų želdynų įranga, paplūdimių įranga, jachtų ir valčių elingai, prieplaukos, krantinės, taip pat mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai.

Rekreaciniai pastatai – poilsiui skirti statiniai, statinių grupės, kuriose teikiamos apgyvendinimo paslaugos (poilsio namai, viešbučiai, turizmo centrai, sanatorijos, sveikatingumo kompleksai, kempingų pastatai, turizmo bazės, kaimo turizmo pastatai, vasarnamiai, pirtys, nakvynės paslaugų namai, jaunimo nakvynės namai, moteliai, svečių namai).

Stovyklavietė – poilsiui su nakvyne skirta teritorija, kurioje gali būti teikiama turistinės stovyklos paslauga, pritaikyta palapinėms statyti. Joje gali būti įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, automobilių stovėjimo aikštelė, įranga maistui ruošti, laužavietės, sudaromos sąlygos higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti bei poilsiui organizuoti.

Tradicinė etnografinio regiono architektūra – etnografinėi sričiai būdinga gyvenamosios ir kitos paskirties pastatų ir statinių architektūra, teritorinė erdvinė struktūra, statinių ryšys su kraštovaizdžiu.

Visuomenės poreikiai saugomose teritorijose – viešieji poreikiai, susiję su gyventojų bei

lankytojų teise ir reikme turėti galimybes poilsiauti, susipažinti su vertybėmis saugomose teritorijose, gamtos ir kultūros paveldu.

Vizualinė (regimoji) tarša – dėl neracionalios žmogaus veiklos vykstantis kraštovaizdžio vizualinės struktūros estetinės kokybės praradimas (kraštovaizdžio estetinę vertę mažinančių statinių (neišvaizdžių, nederančių kraštovaizdyje architektūriniu stiliumi) statyba ir/ar netinkamai (neracionaliai) suformuoti želdiniai, užstojančios gamtos ir kultūros paveldo objektus, vaizdingas ir vertingas panoramas.

Kitos šiame Reglamente vartojamos sąvokos atitinka Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo, Statybos, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOS

7. Istorinio regioninio parko apsauga ir tvarkymas, veiklos reglamentavimas siejamas su teritorijos funkcinio prioriteto zonomis:

7.1. konservacinio prioriteto (Gaujos, Norviliškių ir Stakų kraštovaizdžio draustiniai, Dieveniškių geomorfologinis, Gaujos zoologinis, Bėčionių, Poškonių, Rimašių ir Žižmų etnokultūriniai draustiniai, Dieveniškių urbanistinis draustinis);

7.2. ekologinės apsaugos prioriteto (Gaujos slėnio, miškingos Stakų kaimo apylinkės, Dzialkos ir Stalgonių miškai, Zajašiškių, Pulkės šilo, Totoriškių, Asiuklės miškų dalys);

7.3. rekreacinio prioriteto (Poškonių tvenkinys surytine pakrante ir teritorija į rytus nuo Dieveniškių, šalia kelio į Ašmeną);

7.4. ūkinio prioriteto:

7.4.1. miškų ūkio zona – Beržyno miškas, Kračiuniškių ir Stakų miškų dalys;

7.4.2. žemės ūkio zona – Dieveniškių miestelio, Dvariškių, Dailidžių, Kalvių, Maciučių ir Stalgonių kaimų agrarinės apylinkės.

8. Istorinio regioninio parko tvarkymo plane (planavimo scheme) išskiriamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kuriose teritorijos naudojimas ir apsauga reguliuojama pagal tipinius apsaugos reglamentus.

9. Istoriniame regioniniame parke taikomi:

9.1. reikalavimai veiklai visose Istorinio regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti;

9.2. papildomi reikalavimai veiklai atskirose Istorinio regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti.

III. REIKALAVIMAI VEIKLAI VISOSE REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

10. Statiniai Istoriniame regioniniame parke projektuojami, statomi ar rekonstruojami atsižvelgiant į vietovės kraštovaizdžio ypatumus bei tradicinės Dzūkijos (Dainavos) etnografinio regiono architektūros savitumus, paveldo objektų apsaugos reikalavimus siekiant:

10.1. išlaikyti gamtinio bei istoriškai susiformavusio kultūrinio kraštovaizdžio, gamtinių ir kultūrinių kompleksų bei objektų vertės požymius;

10.2. išsaugoti bendrą kraštovaizdžio struktūrą ir jo estetinę vertę, erdvinį raiškumą ir raiškius reljefo bei hidrografinio tinklo elementus;

10.3. išlaikyti tradicinės Dzūkijos (Dainavos) regiono architektūros pobūdį: formas, spalvas ir dydžius, formuoti rekreacinių ir gyvenamųjų vietovių estetinį vaizdą.

11. Naujos sodybos, įskaitant ir ūkininko ūkio sodybas, projektuojamos ir statomos tik Istorinio regioninio parko specialiojo arba bendrojo teritorijų planavimo dokumentuose nurodytose teritorijose. Esamos sodybos gali būti pritaikomos kaimo turizmo paslaugoms teikti, puoselėjant ir skleidžiant regiono etnografinės tradicijas.

12. Rengiant detaliuosius planus arba statinių techninius projektus buvusioms sodyboms

atkurti, vietos pastatams statyti gali būti parinktos kitose vietose, nei jie stovėjo anksčiau, tačiau visais atvejais nepažeidžiant vertingų kraštovaizdžio elementų, taip pat laikantis 10 punkte išdėstytų reikalavimų. Kitose vietose pastatai gali būti projektuojami ir tuo atveju, kai buvusiose negalima statyti dėl inžinerinių tinklų, susiformavusių želdinių ir kt.

13. Rekonstruojant esamas ir rengiant naujas žemos įtampos elektros perdavimo linijas, jos tiesiamos požeminiais kabeliais.

Saulės šviesos energijos elektrinės, saulės šilumos energijos kolektoriaus leidžiama įrengti ant pastatų stogų, pastatų fasadų, esamų fermų, gamybos, pramonės, sandėliavimo paskirties pastatų žemės sklypuose ir sodybose, išskyrus atvejus, kai pastatai ar sodybos yra kultūros paveldo objektai. Vieta šių inžinerinių statinių (įrenginių) statybai parenkama kiekvienu atveju taip, kad nebūtų matoma nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų (kompleksų), gatvės, kelio ar apžvalgos vietų (regyklų), turizmo trasų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1011](#), 2012-11-30, *Žin.*, 2012, Nr. 141-7256 (2012-12-06), i. k. 112301MISAK0D1-1011

14. Inžineriniai statiniai, inžineriniai tinklai bei susisiekimo komunikacijos projektuojamos, statomos (tiesiamos), rekonstruojamos ar kapitališkai remontuojamos kuo mažiau keičiant kraštovaizdžio pobūdį bei neteršiant aplinkos. Projektuojant ar rekonstruojant kelius, teritorijų planavimo dokumentuose numatytus naudoti autoturizmui, gerinant kelių dangą išlaikomas esamų kelių pobūdis (susiformavę vingiai, nuolydžiai bei istoriniu požimiū vertingos kelio dangos).

15. Projektuojant lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikšteles, didesnes kaip 500 m² ploto, turi būti numatytos želdinių juostos, skaidančios aikšteles mažesnėmis dalimis, laikantis vietos architektūros.

16. Istorinio regioninio parko miškuose, išskyrus rekreacinio prioriteto zonų miškus, formuojama tik minimali rekreacinė infrastruktūra: įrengiami pažintiniai (pėsčiųjų, dviračių, žirginio turizmo) takai, apžvalgos aikštelės (regyklos), atokvėpio vietos ir kt., išsaugant natūralią gamtinę aplinką.

17. Istoriniame regioniniame parke esančiose sodybose, įvertinant kraštovaizdžio bei gamtos ir kultūros paveldo apsaugos reikalavimus, gali būti statomi ir rekonstruojami ir remontuojami gyvenamieji namai bei jų priklausiniai, laikantis Statybos įstatymo, statybos techninių reglamentų, normatyvinių saugos ir paskirties dokumentų bei tradicinės etnografinio regiono architektūros savitumų, paveldo objektų apsaugos reikalavimų ir šių sąlygų:

17.1. viename žemės sklype galima statyti tik vieną sodybą (namų valdą) su vienu gyvenamuoju namu ir priklausiniais. Neleidžiama statyti sublokuotų gyvenamųjų namų;

17.2. gyvenamieji pastatai statomi vieno aukšto (su palėpe) stačiakampio formos, dvišlaičiu stogu. Didžiausias gyvenamojo namo aukštis nuo pastatų užstatomo žemės sklypo vidutinės altitudės iki pastato karnizo – 4 m, iki kraigo aukščiausio taško – iki 8 m;

17.3. kai žemės sklypo plotas yra iki 0,5 ha ploto, pastatų bendras užimamas plotas turi atitikti statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai gyvenamieji pastatai“, patvirtinto 2005 m. liepos 1 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-338 (*Žin.*, 2005, Nr. [93-3464](#)), 9 priedo reikalavimus. Kitais atvejais užstatymo plotas negali viršyti 300 m². Šios nuostatos netaikomos esamoms ar buvusioms sodyboms, kurių užstatymo plotas yra (buvo) didesnis.

17.4. priklausiniai – vienaaukščiai, dvišlaičiu stogu. Tvarto, daržinės aukštis – iki 9 m, kiti priklausiniai statomi ne aukštesni kaip 5 m. Statinių aukštis skaičiuojamas nuo pastatų užstatomo žemės sklypo vidutinės altitudės iki stogo kraigo aukščiausio taško. Ūkinių pastatų dydis ir proporcijos bei fasadų architektūriniai sprendimai turi atitikti jų paskirtį;

17.5. pastatų statybai ir apdailai naudojamos tradicinės statybinės medžiagos (medis, akmuo, tinkas, kt.; stogo dangai – čerpės, gontai, šiaudai, banguoti lakštai ir kt.) arba jų imitacijos. Mūrinių pastatų išorinės sienos apkalamos lentomis arba dailylentėmis. Draudžiama statinius apkalti plastikinėmis dailylentėmis. Rąstinių pastatų sienos dažomos tamsiai ruda, juoda spalva, o kitų konstrukcijų pastatai tradiciškai dažomi sodriomis spalvomis: geltona, žalia, ruda. Mūriniai ūkiniai pastatai tinkuojami;

17.6. gyvenamuosiuose pastatuose langai projektuojami trijų (dviejų) dalių; pastatus (jų

sienas, stogus) rekomenduojama dažyti etnografiniam regionui būdingomis spalvomis (geltona, žalia, ruda);

17.7. etnografinių kaimų (Poškonių, Rimašių, Žižmų) paminklinėse teritorijose, Norviliškių, Gaujos ir Stakų kraštovaizdžio, Gaujos zoologinio ir Dieveniškių geomorfologinio draustinių, Dieveniškių urbanistikos paminklo teritorijoje nauja statyba draudžiama. Galima rekonstruoti arba atstatyti pastatus buvusiose vietose, išlaikant pastatų statymo etnografinės tradicijas, proporcijas, plano ir tūrio dydžius, medžiagiškumą.

18. Mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių įrengimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

18.1. tvorų dydžiai ir medžiagos numatomos atsižvelgiant į kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kurioje yra planuojama teritorija, reikalavimus bei aptveriamų pastatų stilių. Paveldo objektams aptverti nustatomos specialios sąlygos;

18.2. neleidžiama aptverti sodybų (namų valdų) neperregimomis tvoromis. Tveriamas ne aukštesnėmis nei 1,5 m aukščio ažūrinėmis tvoromis (virbų, tašelių, karčių);

18.3. neleidžiama tverti rekreacinių teritorijų – vandens telkinių pakrančių apžvalgos aikštelių ir pravažiavimų bei praėjimų į juos, pažintinių takų ir kelių, saugomų atvirų kraštovaizdžio erdvių, užstatyti ar kitaip riboti Istorinio regioninio parko lankymą;

18.4. neleidžiama tverti miškų, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti pažeistus medynus, kitus gamtos išteklius, kai to reikia miško želdiniams ir žėliniams apsaugoti nuo žvėrių daromos žalos bei nustatyta tvarka steigiant aptvarus medžiojamiems gyvūnams laikyti arba kai tai būtina saugioms eismo sąlygoms keliuose užtikrinti;

18.5. vandens telkinių pakrantėse gali būti įrengti mediniai lieptai ir tilteliai iki 15 m ilgio nuo vandens telkinio kranto, bet ne didesni kaip 30 m² ploto;

19. užrašai informaciniuose, reklaminiuose skyduose, stenduose, nuorodose rašomi valstybine kalba bei vadovaujantis Valstybinės kalbos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [15-344](#)) ir poįstatyminių teisės aktų nuostatomis. Informacinių skydų ar stendų pastatymo vieta turi būti derinama su Istorinio regioninio parko direkcija. Draudžiama informacijos ir reklamos skydus, stendus kabinti ar kitaip tvirtinti ant medžių, gamtos ir kultūros paveldo objektų, įrengti juos paminklų vizualinės apsaugos zonose.

20. Pavėsinės statomos iš medžio, stogų danga – skiedros, lentelės, nendrės arba jų imitacija. Šių statinių aukštis ne didesnis kaip 4 m, užstatymo plotas ne didesnis kaip 15 m².

21. Buvusių žemės ūkio įmonių pastatus, ypač esančius draustiniuose, ekologinės apsaugos bei rekreacinio prioriteto zonose, prie pažintinių takų, regyklų bei lankomų objektų, gyvenviečių vizualinėje aplinkoje, rekomenduojama griauti arba perstatyti į atitinkančius Istorinio regioninio parko steigimo tikslus bei architektūrinius reikalavimus pastatus, reikalingus visuomenės poreikiams.

22. Draudžiama statyti, laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ir kitiems tikslams vagonėlius ir kitus kilnojamuosius objektus ar įrenginius (kilnojamuosius namelius, konteinerius, nebenaudojamas transporto priemonės, metalinius garažus), išskyrus atvejus, kai jie naudojami Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyta tvarka kaip laikinieji statiniai, reikalingi mokslo institucijų moksliniams stebėjimams ir tyrimams vykdyti, teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotiems bitynams, masiniams renginiams, turint nustatyta tvarka savivaldybių vykdomųjų institucijų išduotus leidimus, taip pat atvejus, kai vagonėliai naudojami statybos laikotarpiu, teisės aktų nustatyta tvarka turint išduotą statybos leidimą statyti ar rekonstruoti regioniniame parke esančius statinius.

Kilnojamieji nameliai gali būti įrengiami kempinguose, teritorijų planavimo dokumentuose numatytose vietose ir teisės aktuose numatytais atvejais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-179](#), 2009-04-17, Žin., 2009, Nr. 46-1830 (2009-04-25), i. k. 109301MISAK00D1-179

23. Istoriniame regioniniame parke draudžiama važinėti ne keliais, ne keliuose statyti ar kitaip eksploatuoti motorines transporto priemones (įskaitant dviratus, triratus ir keturratus savaeigės transporto priemones), išskyrus specialiąsias transporto priemones, žemės ir miškų ūkio techniką, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

IV. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KONSERVACINIO PRIORITETO FUNKCINĖSE ZONOSE (DRAUSTINIUOSE) REGLAMENTUOTI

24. Rengiant detaliuosius etnografinių požiūriu vertingų kaimų, išlaikiusių senąją struktūrą ir/ar architektūrą, planus, iš esmės nekeičiama susiklosčiusi planinė struktūra, numatomi būdai vertingų gamtos ar kultūros elementų išryškinti ir atkūrimui.

25. Etnografiniuose kaimuose kelių remontui ir rekonstrukcijai naudoti natūralius lauko akmenis.

26. Istorinio regioninio parko draustiniuose statomiems statiniams taikomi šie reikalavimai:

26.1. rengiant statinių techninius projektus, projektuojami ir statomi ne aukštesni kaip 8 m vieno aukšto su palėpe gyvenamieji namai ir vieno aukšto priklausiniai, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti bei tvarkyti draustinyje esančius kultūros paveldo objektus (nekilnojamąsias kultūros vertybes) arba kai reikia atkurti, formuoti buvusio (iki 1940 m.) užstatymo pobūdį, pastatyti apžvalgos ar miškų priešgaisrinio stebėjimo bokštus;

26.2. gyvenamuosiuose bei ūkiniuose pastatuose draudžiama projektuoti bei įrengti vitrinius langus;

26.3. etnokultūriniuose draustiniuose sodybos gali būti aptveriamos ne aukštesnėmis kaip 1,2 m ažūrinėmis medinėmis tvoromis. Draudžiama namų valdą aptverti metalinėmis ir metalinių konstrukcijų tvoromis;

26.4. draustiniuose esamas sodybas galima pritaikyti kaimo turizmui ir lankytojams aptarnauti, puoselėjant ir skleidžiant regiono etnografines tradicijas.

27. Saulės šviesos energijos elektrinės, saulės šilumos energijos kolektoriaus leidžiama įrengti tik ant pastatų stogų ir (ar) pastatų fasadų, kurie nematomi nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų (kompleksų), gatvės, kelio ar apžvalgos vietų (regyklų), turizmo trasų.

Bėčionių, Poškonių, Rimašių ir Žižmų etnokultūriniuose draustiniuose ir pastatuose ar sodybose, kurie yra kultūros paveldo objektai, šių inžinerinių statinių (įrenginių) statyba draudžiama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1011](#), 2012-11-30, *Žin.*, 2012, Nr. 141-7256 (2012-12-06), i. k. 112301MISAK0D1-1011

28. Konservacinio prioriteto funkcinėse zonose draudžiama statyti mobiliojo ir radijo ryšio bokštus.

29. Išekspluotuosius nerūdinių statybinių medžiagų karjerus ir durpynus rekomenduojama rekultivuoti taikant priemones, atitinkančias draustinio steigimo tikslus (įveisiant miškus, įrengiant vandens telkinius, atkuriant pievų ir/ pelkių bendrijas), biologinės įvairovės apsaugos bei gausinimo reikalavimus.

30. Projektuojant, rekonstruojant ar remontuojant Dieveniškų urbanistiniame draustinyje esančius gyvenamuosius ir visuomeninius pastatus, naudoti tradicines statybines medžiagas, minimaliai keisti fasadinę pastatų dalį.

31. Etnokultūriniuose draustiniuose (kai ūkiniai pastatai sujungti su gyvenamuoju pastatu) ūkinių pastatų paskirtis gali būti keičiama pagal gyventojų poreikius: įrengiamas garažas ar praplečiamas gyvenamasis plotas. Naujai projektuojamų ūkinių pastatų aukštis – iki 8 m. Stogai dvišlaičiai. Pastatų statybai naudojamos tradicinės statybinės medžiagos (medis, akmuo, tinkas, kt.; stogo dangai – čerpės, gontai, šiaudai, banguoti lakštai ir kt.) arba jų imitacijos.

32. Atstatant, restauruojant sodybas išsaugoti autentiškus langų, langinių, durų, gonkų (verandų) langų apkalimo elementų, vainiko sukirtimo apvadų medinės architektūros puošybos elementus. Jei nėra galimybės jų išsaugoti, naudoti kopijas arba imitacijas.

V. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI EKOLOGINĖS APSAUGOS PRIORITETO FUNKCINĖSE ZONOSE REGLAMENTUOTI

33. Paveldo objektų teritorijose, jų apsaugos zonose neleidžiama statyti statinių, užstojančių

paveldo objektus, trukdančių juos apžvelgti nuo pagrindinių priėjimų, pažeidžiančių jų raiškumą, didinančių teritorijos vizualinę (regimąją) taršą.

34. Ekologinėse apsaugos prioriteto funkcinėse zonose draudžiama įveisti mišką.

VI. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI REKREACINIO PRIORITETO FUNKCINĖSE ZONOSE REGLAMENTUOTI

35. Rekreacinio prioriteto zonose išskirtos intensyvaus (NRb-urbanizuotos rekreacinės aplinkos) ir ekstensyvaus (NRa-subnatūralios (neurbanizuojamos) rekreacinės aplinkos) rekreacinio naudojimo tvarkymo teritorijos.

36. Rekreacinio prioriteto zonose esamos sodybos gali būti pritaikomos rekreaciniams pastatams įrengti.

37. Intensyvaus rekreacinio naudojimo teritorijose NRb (urbanizuotos rekreacinės aplinkos), numatytose Istorinio regioninio parko tvarkymo plane, pagal detaliuosius planus galima rekreacinių statinių ir įrenginių statyba.

38. Rekreacinio prioriteto zonose plėtojama tik poilsio ir turizmo infrastruktūra. Jose negalima bloginti rekreacinių išteklių kokybės, naikinti kraštovaizdžio estetinio potencialo, projektuoti ir statyti su rekreacija nesusijusių pastatų bei įrangos. Rekreacinė infrastruktūra kuriama rekreacinio prioriteto zonose, pradėtose urbanizuoti teritorijose, neplečiant rekreacinių statinių statybos gamtinį pobūdį išlaikiusiame kraštovaizdyje, neplanuojant statyti naujų didelių (daugiau nei 60 vietų) rekreacinių pastatų.

39. Projektuojami ir statomi ne aukštesni kaip 8 m 1 aukšto su palėpe rekreaciniai pastatai, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti bei tvarkyti kultūros paveldo objektus (nekilnojamąsias kultūros vertybes) arba kai reikia įrengti apžvalgos bokštą.

40. Rekreacinių pastatų talpumas gali būti didinamas rekonstruojant esamus rekreacinius pastatus bei pritaikant sodybas rekreaciniams pastatams įrengti.

41. Rekreacinio prioriteto zonose, įskaitant miškus, įgyvendinamos sanitarinių-higieninių ir estетinių savybių gerinimo, reginių formavimo bei medynų atsparumo didinimo priemonės.

42. Autoturizmui pritaikomi esami bendro naudojimo ir miško bei lauko keliai, įrengiant specialius pažintinius autoturizmo maršrutus. Turistinių trasų tinklas kuriamas taip, kad būtų sudarytos galimybės pasiekti visus svarbiausius lankomus Istorinio regioninio parko objektus.

43. Gamtinė aplinka rekreaciniams poreikiams pertvarkoma minimaliai. Istorinio regioninio parko rekreacinio prioriteto zonose nustatomos šios teritorijų tvarkymo veiklos sąlygos ir apribojimai:

43.1. vykdomi darbai, didinantys vietovės estетinį potencialą, naudojamos kraštovaizdžio formavimo priemonės;

43.2. gerinamos vietovės eksponavimo galimybės;

43.3. formuojami rekreaciniai želdiniai;

43.4. įrengiami reikalingi paplūdimio įrenginiai bei poilsiui paruošiama pakrantė.

44. Išekspluatuotus nerūdinių statybinių medžiagų karjerus ir durpynus rekomenduojama rekultivuoti pritaikant visuomenės poreikiams (įrengiant vandens telkinius, sodinant miškus, kt.).

IX. SKATINAMA VEIKLA

45. Istoriniame regioniniame parke skatinama:

45.1. veikla, išsauganti ir/ar išryškinanti kraštovaizdžio įvairovę;

45.2. miškų ekosistemų apsaugos funkcijų stiprinimas, didinant biologinę įvairovę, veisiant ir formuojant mišrius medynus;

45.3. miškų sodinimas nuskurdintose agrarinėse teritorijose, esančiose gamtinio karkaso elementuose, nustatytuose Šalčininkų rajono miškų išdėstymo žemėtvarkos schemeje;

45.4. pažeistų kraštovaizdžio kompleksų bei objektų atkūrimas;

45.5. gamtos ir kultūros paveldo objektų tyrimas, ieškant efektyvesnių jų išsaugojimo bei

panaudojimo būdų, taip pat naujų vertingų objektų paieška ir įteisinimas;

45.6. gamtotvarkos projektų vykdymas, gamtos ir kultūros paveldo objektų, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos propagavimas, siekiant suinteresuoti objektų savininkus, valdytojus ir naudotojus vertybių apsauga, pritraukti Istorinio regioninio parko lankytojus;

45.7. apžvalgos bokštų įrengimas ir naudojimas pagal nustatyta tvarka parengtus projektus;

45.8. pažintinio turizmo organizavimas, prioritetą teikiant autoturizmui, dviračių, pėsčiųjų turizmui, žiemos sezono metu pažintinius takus bei jų įrangą panaudojant slidžių turizmui;

45.9. poilsiaviečių įrengimas rekreacinėse zonose, kitose teritorijų planavimo dokumentuose (planavimo schemose, specialiuosiuose planuose) nustatytose vietose;

45.10. rekreacinės infrastruktūros kūrimas, mokomųjų ir pažintinių takų projektavimas ir įrengimas;

45.11. skansenų (muziejų po atviru dangumi) įrengimas;

45.12. etnokultūros, tradicinės kaimo gyvenamosios puoselėjimas, kaimo turizmo, rekreacinio verslo plėtra nustatytose vietose, patalpų Istorinio regioninio parko lankytojams apgyvendinti nuoma;

45.13. vietovėse, atitinkančiose BAST atrankos kriterijus, skatinamas saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytų gamtotvarkos priemonių ir ūkininkavimo formų, palaikančių tinkamą buveinių būklę, įgyvendinimas.

46. Istorinio regioninio parko draustiniuose skatinama veikla išvardyta 45.1-45.13 punktuose, taip pat etnokultūros, tradicinės kaimo gyvenamosios puoselėjimas, kaimo turizmo organizavimas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-93](#), 2008-01-31, Žin., 2008, Nr. 38-1412 (2008-04-03), i. k. 108301MISAK000D1-93

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-562](#), 2007-11-07, Žin., 2007, Nr. 120-4922 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-562

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 441 "Dėl Dieveniškų istorinio regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-93](#), 2008-01-31, Žin., 2008, Nr. 38-1412 (2008-04-03), i. k. 108301MISAK000D1-93

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 441 "Dėl Dieveniškų istorinio regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-179](#), 2009-04-17, Žin., 2009, Nr. 46-1830 (2009-04-25), i. k. 109301MISAK00D1-179

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 441 "Dėl Dieveniškų istorinio regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-1011](#), 2012-11-30, Žin., 2012, Nr. 141-7256 (2012-12-06), i. k. 112301MISAK0D1-1011

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 441 "Dėl Dieveniškų istorinio regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo